

Մփիւռքի հայկական կազմակերպութիւններու դերը արտաքին հարցերու ու մարտահրաւերներու դաշտէն ներս

Մեր նորագոյն պատմութեան ամենամեծ իրագործման՝ Հայաստանի պետականութեան վերականգման հարիւրամեակի շէմին, պատեհ առիթն է որ արժեւորենք մեր համազգային կացութիւնը, կարելոր ձեռքբերումները եւ դիմագրաւած մարտահրաւերները:

Կասկած չկայ որ ազգովին կը դիմագրաւենք մեր լինելիութեան սպառնացող մարտահրաւերներ: Հայաստանի մէջ անյետաձգելի է փտտախտի եւ մենաշնորհներու դէմ պայքարը, ընկերային ու տնտեսական արդարութեան հաստատումը եւ արտագաղթի կասեցումը: Մփիւռքի մէջ հայութեան խոշոր հատուածներու ուժացումը եւ հայ կեանքի նկատմամբ շատերու անտարբերութիւնը լուրջ մտահոգութիւններ են: Այս բոլորը կ'արգելակեն Հայաստանի ու Արցախի արտաքին վտանքներու առաջքն առնելը, մեր պետութիւնը միջազգային բեմի վրայ կը դարձնեն խոցելի, որովհետեւ աշխարհը լաւ գիտէ թէ զօրաւոր է այն ազգը ու ինքնավստահ՝ այն պետութիւնը, որ ներքին համերաշխութեամբ ու ընկերային արդարութեամբ գօտեպնդուած պայքար մղելու ամբողջական պատրաստակամութիւնն ունին: Հոս է հիմնական մարտահրաւերը, որ պէտք է բոլորով դիմագրաւենք շարունակաբար ամրապնդելով անքակտելի այն կապը, որ Հայրենիքն ու Մփիւռքը կը վերածէ մէկ ազդեցիկ ազգային հաւաքականութեան:

Կը գիտակցինք նաեւ որ այսօր, բոլոր դժուարութիւններէն ու բազմազան ենթակայական եւ առարկայական լուրջ խոչընդոտներէն անդին, մենք կ'ապրինք պատմական աննախընթաց ժամանակահատուածի մը մէջ, երբ Հայաստան անկախացած է, Արցախը՝ ազատագրուած, ջաւախահայութիւնը՝ իր իրաւունքներուն տէր եւ Մփիւռքի գիտակից ու պայքարող տարրը՝ պատնէշի վրայ:

Այդ կազմակերպ Մփիւռքի մէջ, աշխոյժ ու նպատակասլաց է Հայ Դատի ու քաղաքական կառոյցներու գործունէութիւնը: Այսօր, արտերկրի մէջ Հայ Դատի յանձնախումբերու եւ գրասենեակներու ցանցը ու նմանօրինակ կառոյցները աննախընթաց զարգացում կ'ապրին ու արտաքին աշխարհի մէջ լուրջ հեղինակութիւն կը վայելեն: Մեր ազգային կարելորագոյն հարստութիւններէն է Հայ Դատի կամաւոր ու արհեստավարժ նուիրեալներու այս աշխարհասփիւռ փաղանքը, հայկական «երկրորդ բանակը», որ կը պաշտպանէ մեր հայրենի պետականութեանց թիկունքը, աշխարհով մէկ կ'ամրապնդէ անոնց դիրքերը եւ որպէս տարբեր երկիրներու գիտակից քաղաքացիներ կը պահանջէ այդ երկիրներու կառավարութիւններէն ու խորհրդարաններէն հայանպաստ դիրքորոշում եւ մեր հայրենի պետականութեանց գործնական աջակցութիւն: Անոնք կ'ամբողջացնեն հայկական դիւանագիտութիւնը՝ արտաքին գործերու նախարարութեան, դեսպանատուներու եւ այլ պետական ներկայացուցչութիւններու հետ համագործակցելով եւ աշխատանքը համադրելով:

Այսօր, հայրենի պետականությանց զօրակցութիւնը առաջնահերթ հարթակն է նորօրեայ մեր Հայ Դատի գործունէութեան չորս մարզերուն, որոնք առհասարակ կ'ամփոփենք հետեւեալ կէտերուն մէջ.-

- 1) ՀՀ եւ Արցախի Հանրապետութիւններու պետական հիմքերու ամրապնդում, անոնց միջազգային վարկի բարձրացում, Արցախի ինքնորոշման իրաւունքի արծարծում ու բանակցութեանց ծիրէն ներս հայանպաստ կեցուածքներու ապահովում եւ ՀՀ ու Արցախի արտաքին մարտահրաւերներու դիմակալման զօրակցութիւն.
- 2) Ձաւախահայութեան եւ Արեւմտեան Հայաստանի հայութեան իրաւունքներու պաշտպանութիւն.
- 3) Ցեղասպանութեան ճանաչման ու դատապարտման գործընթացի շարունակութիւն եւ պահանջատիրութեան հարցի բարձրացում.
- 4) Սփիւռքի հայութեան ու մանաւանդ՝ երիտասարդութեան քաղաքականացում:

Կեդրոնանալով առաջին կէտին վրայ, որ հայրենի պետականությանց lobbyingի գործն է, կարելի է նշել կարեւոր յառաջխաղաց ու բազում հնարաւորութիւններ:

Առաջին՝ բաւական ճամբայ կտրած ենք արդէն աշխարհին փաստելու, որ որեւէ ոտնձգութիւն Հայաստանի ու Արցախի նկատմամբ հարուած է ողջ հայութեան, որ պատրաստ է ազգովին ծառանալու ամէնուրեք. աշխարհը այսօր կ'անդրադառնայ, որ արտերկրի պահանջատէր հայութիւնը պատրաստ է ամէն զոհողութեան՝ ապահովելու համար Հայրենիքի անվտանգութիւնը, անոր միջազգային ցանցի ընդլայնումը, այլ երկիրներու հետ յարաբերութեանց սերտացումը եւ երկկողմանի ու բազմակողմանի կապերով տնտեսական զարգացման խթանումը: Բնականաբար Հայաստանի ներքին մթնոլորտի բարելաւումը մեծապէս կը սատարէ արտաքին յաջողութիւններուն, եւ հակառակը՝ ներքին որեւէ ցնցում Հայաստանը կը դարձնէ խոցելի արտաքին ճակատի վրայ ու աշխարհով մէկ տարուող աշխատանքներուն կը հասցնէ մեծ հարուած:

Երկրորդ՝ աւելի համակարգուած ձեւով Հայրենք-Սփիւռք քաղաքական գործակցութիւնը թելակոխած է նոր ու խոստմնալից հանգրուան, սակայն պարտինք առաւել խթանել համագործակցութեան հնարաւորութիւնները՝ նոր մեթոտներով տեղեկութիւններու երկկողմանի հոսքը ապահովելով, զարգացող կացութիւններու միացեալ գնահատումով եւ դերերու ճիշտ բաշխումով: Ու այս բոլորը՝ փոխադարձ վստահութեամբ ու նոյն առաջնահերթութիւններու վրայ աշխատելով: Գաղտնիք չէ, որ, որպէս Հայ Դատի ոչ-պետական կառոյցներ Սփիւռքի մէջ, մենք ունինք հնարաւորութիւն աւելի կարծր ու համապարփակ կեցուածքներ ճշդելու կարգ մը հարցերու նկատմամբ, ի տարբերութիւն մեր պետական ներկայացուցիչներուն, որոնք առաւել զուսպ կը ներկայանան ու կ'արտայայտուին միջազգային նորմերու պարտադրած սահմանափակումներու շրջանակէն ներս: Եւ սա լուրջ հնարաւորութիւն է բոլորիս համար զիրար լրացնող պատգամներ, յարաբերական աշխատանքներ ու յայտարարութիւններ դրսեւորելու համար:

Երրորդ՝ պարտինք անմիջապես նախաձեռնել քարոզչական մարզին ներս մեր հաւաքական բացթողումներու սրբագրման: Հաղորդակցութիւններու այս դարուն, աններելի են քարոզչական մեքենաներու դանդաղկոտութիւնը, չհամակարգուած ըլլալը, ինչպէս նաեւ՝ կտրուկ եւ ազդեցիկ պատգամներու եւ լոզունքներու յստակ դրսեւորման բացակայութիւնը: Արհեստավարժ մօտեցումներով ու համակարգուած ձեռով քարոզչական արշաւներու անհրաժեշտութիւնը կարելի չէ անտեսել: Թուրք-ազերիական համակարգուած ու պետականօրէն ֆինանսաւորուած քարոզչական գրոհին պէտք է պատասխանենք նոյնքան արհեստավարժ մօտեցումներով:

Չորրորդ՝ Հայ Դատի աշխատանքները ունին յատուկ քաշողականութիւն սփիւռքահայ երիտասարդութեան համար, նոյնիսկ անոնց պարագային, որոնք այլապէս կ'ապուած չեն հայ կազմակերպ կեանքին: Այս կարողականութիւնը պէտք է լաւապէս օգտագործենք՝ բազմացնենք Հայ Դատի բանակի շարքերը բոլորին հրաւիրելով որ, գոնէ փոքր բաժնով, մասնակցին այս սրբազան գործին, Հայրենիքին զօրակցութիւնը իրենց բարոյական պարտքը նկատելով:

Սիրելի հայրենակիցներ,

Սփիւռքի կազմակերպուած, կարգապահ եւ Հայ Դատի նուիրեալ արհեստավարժ ու կամաւոր մեր բանակը բազմաշերտ ու բազմակողմանի պայքար կը մղէ ի նպաստ Հայրենիքին եւ մեր ազգային շահերուն, միաժամանակ ազդու կերպով դիմակայելով Թուրքիոյ, Աստրալեյճանի ու անոնց զինակիցներու շղթայազերծած ու մեծ ֆինանսաւորումով առաջ տարած համաշխարհային հակահայ արշաւին:

Պարտինք ազգովինք զօրակցիլ նաեւ այս երկրորդ բանակին, որպէսզի համահայկական տարողութեամբ շարունակենք մնալ ազդու դերակատար աշխարհի երեսին: Հայ Դատի մեր մարտիկները կը գործեն արտաքին ճակատի վրայ, հեռու սփիւռքեան մանր տարակարծութիւններէն ու հայրենի ներքին քաղաքականութեան վերիվայրումներէն: Մեզի հարկաւոր չեն սփիւռքեան նոր կառոյցներ, այլ եղածը պահպանելու, զարգացնելու եւ շարունակաբար բարելաւելու ձգտումը պէտք է համարուի էական: Այլեւս քանդուած են բաժանարար գիծերն ու պայմանները եւ այսօր աննախընթաց առիթն ունինք համախմբուելու, զիրար լաւապէս ճանչնալու, աշխատանքը համադրելու եւ ազգային առաջնահերթութիւններու մշակումով առաւել ազդու գործ ծաւալելու: Մէկ խօսքով՝ ազգովին բոնցքուելու՝ Հայրենիքին սատարելու ու ազգային ազատագրական պայքարը շարունակելու համար:

Շնորհակալութիւն՝

Հ.Յ.Դ. Բիւրոյի անդամ, Հ.Յ.Դ. Հայ դատի կեդրոնական խորհուրդի նախագահ Յակոբ Տէր-Խաչատուրեան(Կանադա)